

N · A · R · F

NORGES AUTORISERTE REGNSKAPSFØRERES FORENING
Foretaksregisteret NO 871 278 342

Nærings- og handelsdepartementet
Postboks 8014 Dep

0030 OSLO

Deres ref.:
200306920-3/TCB

Vår ref.:
fs0419/hko

Dato:
18. mai 2004

HØRING - UTKAST TIL FORSKRIFTER OM TVANGSMULKT VED BRUDD PÅ MELDEPLIKT TIL FORETAKSREGISTERET OG ENHETSREGISTERET

Det vises til Deres høringsbrev av 3. mars 2004 med forslag til forskrifter om tvangsmulkt ved brudd på meldeplikt til Foretaksregisteret og Enhetsregisteret. NARF har behandlet saken i sitt fagutvalg.

Generelle kommentarer

NARF har ingen innsigelser mot at tvangsmulkthjemlene i foretaks- og enhetsregisterloven effektueres så lenge ordningen bygger på varsling med frist til å utbedre feilen før tvangsmulkten ilegges. Det er således også vår mening at varslingsplikten bør gjøres gjeldende ved brudd på foretaksregisterloven § 10-2 (mer om dette nedenfor).

I likhet med departementet ser vi det som viktig at registeropplysningene til enhver tid er mest mulig korrekte, og at en ordning med tvangsmulkt kan bli et oppfyllende virkemiddel i så måte.

Ordningen vil imidlertid kun ha effekt for de tilfellene der registeret har oppdaget, eventuelt har mistanke om, at meldepliktene er unnlatt. I den forbindelse vil det antas at brorparten av de eventuelle feilkildene som registeret innehar står uoppdaget, og i hvert fall over lenger tid enn hva som er ønskelig. Snarere enn å være i ond hensikt, vil det likeledes antas at de unnlatte meldepliktene i all hovedsak skyldes rene forglemmelser fra registerenhetenes side, eventuelt manglende kjennskap til den enkelte opplysningspliktens eksistens. På denne bakgrunn ser NARF det som vel så viktig som tvangsmulkt å rette større innsats mot å gjøre pliktene mer kjent/synlige i sin alminnelighet, herunder lette tilgjengeligheten og innrapporteringen av dem. Fremover vil

forhåpentligvis Altinn – som jo de fleste i ulike sammenhenger vil være inne på i løpet av året (en eller flere ganger) – i stadig større grad bidra til å dekke behovet. Dette gjelder for øvrig ikke bare med hensyn til Foretaks- og Enhetsregisteret, men også i forhold til de totale oppgavepliktene som sådan. Det bør således være en prioritert oppgave å bygge ut portalen med flere offentlige registre etter hvert, hvilket også er uttrykt som en målsetning fra Regjeringens/departementets side (jf ”Et enklere Norge”). Dersom det skal nevnes noe konkret, mener vi for øvrig at Oppgaverregisteret er blant dem som med fordel bør innlemmes så snart som mulig. I så fall tenker vi oss en tilrettelegging der den enkelte enheten i sitt eget ”bilde”, og så uttømmende som mulig, får oversikt over de oppgaveplikter som gjelder for dem, og med lenker/innvalg til angjeldende skjema enten det kan rapporteres via Altinn eller ikke.

Hvem (hvilke rettssubjekter) tvangsmulkten skal rettes til/ilegges

I forhold til Foretaksregisteret gir NARF tilslutning til forslaget om et tosidig system der foretaket ilegges tvangsmulkten først, og slik at de meldepliktige kun blir gjenstand for det samme i den grad tvangsmulktperioden har løpt ut uten at forholdet er rettet opp.

Etter vår mening vil for øvrig det ideelle være om de personlig meldepliktige får tilsendt samtidig kopi av det varslet som går til foretaket. På denne måten vil de bli i stand til påvirke etterlevelsen av meldeplikten, og således også med den presumptive virkning at plikten oppfylles så tidlig som mulig. I denne forbindelse er vi ikke fremmed for at en slik kopi eventuelt kan tre inn som erstatning for deres senere varselmottak dersom meldeplikten fortsatt er forsømt etter foretaksfristen på 26 uker. Forutsetningen må i så fall være at den mulige tvangsmulkten er tilkjennegitt i forbindelse med kopimottaket av foretaksvarselet, herunder med angivelse av frister får når tvangsmulkten eventuelt begynner å løpe for dem særskilt.

Når det gjelder Enhetsregisteret foreslås det å opprettholde lovens valgadgang om at tvangsmulkten kan ilegges enten registreringsenheten eller direkte overfor den meldepliktige. Det vil si at det overlates til Enhetsregisteret å bestemme hvilket subjekt som i det enkelte tilfellet skal ilegges mulkten.

NARF har forståelse for de beveggrunner som foranlediger å opprettholde adgangen til å velge pliktsubjekt i forskriften. Etter vår mening bør imidlertid det prinsipale være å ilegge tvangsmulkten på enheten, mens alternativet kun kommer til anvendelse i særlige tilfeller der det foreligger uklare ansvarsforhold i enheten. Det fremgår for øvrig av høringsnotatet at dette også skal legges til grunn i praksis. Til forskjell fra å la det ligge som en ”uformell” føring, mener vi dog i stedet at forholdet bør løftes opp ved en konkret formulering i forskriften.

Tvangsmulktens størrelse og system

Ved fastsettelsen av tvangsmulktens størrelse mener vi særlig det er tre hensyn som må forenes, nærmere bestemt at det settes til et nivå som:

- står i forhold til forseelsens art,
- gir reell effekt i forhold til å fremtvinge ønsket adferd,
- samtidig som det tas høyde for de mange små foretakene som inngår i registrene (jf at mulkten rammer relativt sett hardere for dem).

For å imøtekomme sistnevnte kunne det selvsagt vært argumentert for å differensiere beløpene ut fra foretaksstørrelse. Sett hen til de praktiske implikasjonene, blant annet i forhold til avgrensingsproblemer og administrativ håndtering, finner vi det likevel som mest hensiktsmessig å være i favør av et allmenngyldig satssystem. I så fall er det en forutsetning at de små foretakene hensyntas i fastsettelsen av satsene. I denne forbindelse finner vi det legitimt å vise til høringsnotatet side 9, der det fastslås som Brønnøysundregistrenes inntrykk at de større foretakene er mer påpasselige med å oppfylle meldepliktene enn de mindre. Siden dette utleder at tvangsmulktordningen i praksis først og fremst vil ha adresse mot de små, synes det derfor også som mest fornuftig og rettfærdig at satsene fastsettes med hovedfokus på dem.

På denne bakgrunn tar NARF til etterretning det totalnivået som er foreslått for unnlatt meldeplikt til Foretaksregisteret.

Som system gir vi videre tilslutning til en progressiv oppbygging der satsene/mulkten øker utover i tvangsmulktperioden. Etter vår mening er dette også å foretrekke for Enhetsregisteret, fremfor det skisserte alternativet med fast beløp som vil gi en uforholdsmessig og til dels urimelig høy tvangsmulkt, spesielt i de 8 første ukene.

Vi mener også det er riktig å prise tvangsmulkten til Enhetsregisteret vesentlig lavere enn det gjeldende for Foretaksregisteret, hvoretter en halvering synes rimelig. Siden konsekvensene ved manglende meldeplikt etter foretaksregisterloven må anses som langt mer alvorlig enn etter enhetsregisterloven, bør dette også reflekteres i nivået på tvangsmulkten. Likeledes er det et forsterkende moment at de enhetene som kun er registrert Enhetsregisteret enten er små enkeltpersonforetak eller ikke-økonomiske virksomheter.

”Overlappende” opplysninger

Foretaksregisteret er et tilknyttet register til Enhetsregisteret. Dette innebærer at foretak som er registreringspliktige i Foretaksregisteret også vil være det i Enhetsregisteret – og herunder slik at de to registrene også hjemler enkelte sammenfallende opplysningsplikter. Som typiske eksempler kan nevnes foretaksnavn, -adresse mv.

I denne forbindelse legger vi til grunn at man ved slike overlappende opplysninger kun blir ilagt tvangsmulkt fra ett av registrene, og i så fall etter en orden der Foretaksregisteret kommer først i hierarkiet. Det er mulig at dette allerede følger indirekte av lovsystematikken. Ikke desto mindre vil vi be departementet vurdere om det er behov for å avklare dette, eventuelt ved

regulering i selve forskriften(e), og om ikke annet for å synliggjøre forståelsen ut fra et brukerhensyn.

Forskriftsfastsettelse av varslingsplikt ved brudd på foretaksregisterloven § 10-2

I foretaksregisterloven § 4-5 pålegges registerføreren å gi enhetene melding med varsel om å rette forholdene før tvangsmulkt kan ilegges. En tilsvarende varslingsplikt foreligger ikke i tilknytning til dokumentopplysningsplikten etter den samme lovens § 10-2. Departementet vurderer imidlertid å forskriftsfeste dette, og ber om høringsinstansenes syn.

Etter NARFs vurdering bør det absolutt være en varslingsplikt også hva gjelder § 10-2 tilfellene. Om dette anføres at hensikten med tvangsmulktordningen jo først og fremst er å fremtvinge ønsket adferd, og slik at registeropplysningene til enhver tid er mest mulig riktige. Tvangsmulkten er med andre ord ikke noe mål i seg selv. I den forbindelse mener vi varslingsystemet på en god måte forener de ulike hensyn, det vil si i forstand av å fremstå som rimelig sett fra enhetenes side samtidig som hensynet til hovedmålet (korrekte opplysninger) er intakt. Videre kan det heller ikke ses grunner som tilsier at det skal være annerledes i forhold til dokumentopplysningsplikten i § 10-2 enn det som gjelder for meldepliktene for øvrig.

Helt generelt vil det dessuten tilføyes at oppgavepliktene i et totalbilde etter hvert er så mange at det er forståelig om noen fort kan uteglemmes. Det synes med andre ord som urimelig strengt dersom en tilfeldig og umotivert forsømmelse umiddelbart skal straffes med sanksjoner. Her tillater vi oss for øvrig også å minne om våre kommentarer ovenfor vedrørende det offentliges påhvilende ansvar om å være tydelige på hvilke oppgaveplikter som gjelder, herunder at de er lett tilgjengelige og enklest mulig å rapportere inn.

Fristen for søknad om ettergivelse av tvangsmulkten

Det fremgår av høringsbrevet at departementet vurderer å forkorte fristen for å søke om ettergivelse av tvangsmulkten, foreslått til ett år.

NARF vil ikke underslå at det kan være rom for å sette en kortere frist. Siden effektueringen av tvangsmulktordningen er ny, vil vi imidlertid anbefale at fristen inntil videre opprettholdes som den er. Dersom det på et senere tidspunkt foreligger erfaringer og behov som tilsier noe annet, kan i stedet spørsmålet tas opp til ny vurdering igjen da. I forlengelsen av dette vil vi for øvrig som en generell betraktning understreke at fristen alltid må være av en lengde som gir enhetene tilstrekkelig tid til å reagere og håndtere saksbehandlingen på en forsvarlig måte i sin administrasjon.

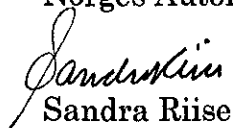
En eller to forskrifter

Siden saken omhandler så vidt like forhold, kan vi ikke se grunner for hvorfor bestemmelsene ikke kan reguleres i en samleforskrift. Snarere mener vi det er å

foretrekke fremfor to separate. En samleforskrift vil f eks lettere kunne ivareta tilknytningen mellom Foretaks- og Enhetsregisteret, være enklere å vedlikeholde og samtidig ha positiv effekt i forhold til brukerperspektivet (jf regelverkets tilgjengelighet). Til sammenligning vises for øvrig til den nylig vedtatte gebyrforskriften, og som nettopp samler prisbestemmelsene i forhold til Brønnøysundregistrene i en og samme forskrift. Etter vår mening bør altså det samme gjøres for forskriftsreguleringen av tvangsmulkten.

Dette brev er også sendt som e-post til adresse postmottak@nhd.dep.no.

Vennlig hilsen
Norges Autoriserte Regnskapsføreres Forening

Sandra Riise
Adm.dir.

Steinar Maribo (sign.)
Leder fagutvalget